

Molí del Pujol

Calldetenes

Ubicació

Comarca: Osona
Lloc/Adreça: Entorn rural de Calldetenes Molí del Pujol, s/n (08506 Calldetenes)
Emplaçament Des de la N-141-d, al km.3,2 cal agafar el trencall a l'esquerra que duu al molí i seguir uns 200 m

Coordenades:

Latitud: 41.92965
Longitud: 2.29297
UTM Est (X): 441381
UTM Nord (Y): 4642207

Classificació

Número de fitxa 08037 - 38
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Modern Contemporani
Segle XVI
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Número inventari Sí; IPA núm.29. ACCN:22517
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 022A09052

Fitxes associades:

[Coll de pou al claustre de Sant Tomàs
El Pujol](#)

Autoria de la fitxa Raquel Valdenebro Manrique
Data de registre de la fitxa: dl., 16/10/2006 - 02:00

Descripció

Ubicat en la part més baixa del torrent de Sant Martí, aquest molí té la cadireta situada a l'alçada de Can Vinyets, i des d'allà l'aigua és conduïda per un rec fins arribar a la bassa. La cadireta i el rec encara es conserven. La bassa, de grans dimensions, es troba situada a la part alta de la casa - a llevant- i s'ha reduït els darrers anys, deixant actualment un petit dipòsit omplert d'aigua. La resta de la bassa, el tram més proper a la casa, s'ha dessecat i convertit en camp. L'antic edifici del molí es conserva de forma íntegra, malgrat que els darrers anys ha estat restaurat, modificant-ne íntegrament l'interior. Exteriorment consta de tres cossos adossats. S'ha aixecat aprofitant el desnivell natural del terreny, que descendeix en direcció al torrent. Com a cossos, destaca un central, de planta rectangular en sentit SE-NO, seguint la riba del torrent. Es tracta d'un cos de planta baixa i primer pis, aixecat aprofitant el desnivell del terreny, de tal manera, que a llevant del cos, al primer pis, actualment s'accedeix a peu pla, obrint-se una porta. Antigament aquest accés directe no es podia fer, ja que aquesta façana tocava directament a la bassa. Aquest cos es cobreix a doble vessant amb el carener perpendicular a la façana. La façana principal es troba orientada al NO, i s'obre amb un gran portal d'accés a la planta baixa, rematat a la part superior per una llinda monolítica. Sobre aquesta llinda es detecta la presència d'un arc de descàrrega fet a base de carreus petits molt poc treballats. Sobre el portal d'entrada, al primer pis, s'obre una finestra quadrangular amb els ampits fets a base llindes monolítiques, i un finestró de reduïdes dimensions. A la façana de ponent d'aquest cos central s'observa la presència a la planta baixa d'una arcada de mig punt, feta a base de carreus molt poc treballats, que dona accés al túnel de sortida de l'aigua del molí, i que aboca directament a la riera. A l'alçada de la planta baixa i el primer pis s'observen dues finestres quadrangulares. La façana posterior no s'aprecia, ja que s'ha adossat un cos rectangular que amplia l'edifici per aquest cantó. A aquest cos central s'adossa un cos quadrangular ubicat a la cantonada NE de la casa. Es tracta d'un cos cobert a dues aigües, amb el carener perpendicular a la façana. L'accés es realitza des de l'interior del cos central, ja que manca de portes exteriors. S'obren dues finestres, una a la planta baixa i l'altra al primer pis a la façana de ponent, que s'adossa a la principal del cos central. Es tracta de finestres quadrangulares. A la façana NO del cos s'obre un finestró a la planta baixa i una finestra al primer pis que sembla haver estat oberta recentment, producte de les modernes reformes. Al darrera de l'edifici, al sector SO, s'ha adossat un altre cos de planta rectangular cobert a dues aigües, que sembla ser producte d'una ampliació efectuada a l'edifici en un període més modern. A la façana posterior, encarada al SE, s'observen dues finestres, una a la planta baixa i una altra al primer pis, obertes recentment. A la façana lateral del NE també s'observen dues finestres per planta molt reformades. A la façana de llevant s'obren dues finestres arran de terra, ja que aquesta façana tocava directament a la bassa. Tot el conjunt es troba edificat en mur de mamposteria irregular, que ha estat rejuntat durant el procés de restauració de l'edifici. Interiorment l'edifici ha estat convertit en una moderna vivenda, que no conserva cap element de la distribució primitiva.

Observacions:

El carcabà tenia tres rodets que feien girar tres jocs de moles. Per davant de la casa passava l'antic camí que anava de Calldetenes a Folgueroles.

Història

Es tracta sens dubte d'un dels molins més antics del municipi, malgrat que es desconeixi la data exacta de la seva construcció. Els Pujol el van adquirir del mas Geperut al segle XIII. Així, el 1360, Guillem Pujol el va comprar a Arnau de Frontera, sobirà de diverses peces de terra, i es va establir un aniversari pagat amb les rendes d'un molí que antigament havia estat del mas Geperut. Potser es tractava del molí que es coneixerà més tard com del Pujol. (VILAMALA, 2002: 108) Al 1550 Joan Pujol i Joan Aragall van signar un

contracte pel qual el primer donava llibertat per utilitzar l'aigua que sortia del seu molí al segon, sota certes condicions. De manera tradicional, el molí del Pujol sempre ha estat vinculat al proper mas del Pujol, funcionant com una dependència seva. Els actuals propietaris són els antics masovers del molí, que havien ocupat el molí com a tal, des de fa almenys cinc generacions, i es troben emparentats amb els propietaris del mas Pujol. Quan a la dècada del 1960 la propietat del Pujol es va fragmentar, el mas i el molí van passar a ser d'un total de dotze propietaris de la mateixa família que gestionaven la finca des de Barcelona. Vora l'any 2000 la propietat es va vendre, i els antics masovers van adquirir el molí. Inicialment, el mal estat de l'edifici va impulsar als propietaris a aixecar una vivenda veïna, ubicada a pocs metres al nord de l'antic edifici del molí. Actualment el vell molí s'ha restaurat i s'està adaptant com a vivenda. Com a molí, fa més de cent anys que no funciona i la maquinària interior fa almenys una vuitantena d'anys que ja no existeix. Del conjunt dels sis molins del terme, va ser el primer que va deixar de funcionar.

Bibliografia

AA.DD (1985) Inventari de Patrimoni Arquitectònic. Direcció General de Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. AA.DD. (1995) Calldetenes. Imatges en el temps. Primera part (1911-1960). Ajuntament de Calldetenes. Calldetenes VILAMALA I SALVANS, J (2002) De Sant Martí de Riudeperes a Calldetenes. Passat i present d'un poble viu. Ed. El Mèdol. Calldetenes.

